

مقدمه‌ی مؤلف

تقدیم به فردوسی؛ پاس‌دار زبان فارسی

«... و خدایی که در این نزدیکی است»

من کتابی دیدم، واژه‌هایش همه از جنس بلور

کاغذی دیدم، از جنس بهار

موزه‌ای دیدم دور از سبزه ...»

اکنون که حدود هفت سال از چاپ نخست این کتاب می‌گذرد، استقبال سراسری از این کتاب و نظرات محبت‌آمیز همکاران محترم و دانش‌آموزان مختلف، مرا شگفت‌زده، دلگرم و با مسئولیتی سنجین نموده.

همه می‌دانیم سوالات زبان فارسی در کنکور چند سال اخیر بسیار چالش برانگیز بوده است. بسیاری از دانش‌آموزان از خیر این پنج تست مهم گذشته‌اند و بسیاری از دیبران تدریس آن را به آینده‌ای نیامدنی موکول کرده‌اند.

بررسی سوالات کنکور، از سال ۸۱ تاکنون نشان می‌دهد بیشتر از ۹۰٪ سوالات، فقط از پنج بحث اساسی کتاب مطرح شده‌اند: «تکواز، واژه، واج» - «ساختمان واژه» - «نوع جمله» - «گروه اسمی» - «ویرایش»

هدف از تأییف این کتاب بررسی همین پنج بحث، با رویکرد دقیق‌تر و ارائه‌ی تست‌های در حد کنکور و استاندارد بوده است. در ابتدای هر فصل، یک درسنامه ارائه شده است که مجموعه‌ای از نکات مهم، مفید و

جامع آن بحث است؛ یک فصل به عنوان «نکات پراکنده» در پایان کتاب آورده‌ام تا بعضی دیگر از بحث‌های زبان فارسی مانند گذرا کردن فعل، فرآیندهای واژی، واژه‌های دخیل، شیوه‌ی بلاحی و ... را نیز مطرح کنیم؛

در ویرایش جدید این کتاب، فصل ششم (نکات پراکنده) را به دلیل رویکرد جدید کنکور سراسری در سال‌های اخیر، مورد بازنیویسی جدید و اضافه کردن نکات و مثال‌های بسیار قرار داده‌ام و برای هر بحث تست‌هایش را در

همان جا آورده‌ام که بیش‌تر مورد استفاده قرار گیرد. اهمیت این فصل در سال‌های اخیر در آزمون سراسری به هیچ وجه کمتر از دیگر فصل‌های این کتاب نیست!

در ویرایش جدید فصلی با عنوان «آزمون‌های کلی زبان فارسی» آورده‌ام که شامل ۱۰ آزمون ۶ سوالی است، به صورتی که هر آزمون از تمام مباحث سوالی دارد.

در قسمت‌هایی از این کتاب مواردی که اختلاف برانگیز هستند و نظرات متفاوتی در مورد آن هاست (خصوصاً در بحث تکواز و ساختمان واژه) آورده شده است و اگر نظری در مورد آن‌ها در کنکور سراسری یا

کتاب درسی وجود دارد آورده‌ام تا به گونه‌ای رفع اختلاف کرده باشم؛ چراکه همه‌ی ما اعتقاد داریم هرآنچه در

کتاب درسی یا کنکور سراسری (البته با جواب‌های معتبر سازمان سنجش) مطرح شده باشد، ملاک کار ماست.

ارجاعاتی در این قسمت‌ها به صفحات کتاب درسی یا کنکور سراسری داده‌ام که می‌تواند مفید و مانع از بسیاری از اختلافات باشد. (ارجاعاتی که به صفحات کتاب درسی داده‌ام مطابق با صفحات کتاب زبان فارسی سال سوم

در پایان هر فصل تست‌هایی آورده‌ام که شامل کنکور سراسری داخل و خارج کشور، تألیفی و آزمون‌های آزمایشی معتبر است. پیشنهاد می‌کنم دانش‌آموزان ضعیف‌تر از تست‌های ساده‌تر (مثالاً تست‌های سنجش) شروع نمایند و بعد به تست‌های تألیفی و کنکور سراسری که دشوارتر است پردازند.

در پاسخ تست‌ها سعی کرده‌ام مطالب، کامل شرح داده شود و احیاناً نکات دیگری هم مطرح شود و ارجاعاتی داده شود. به همین دلیل توصیه می‌کنم حتماً پاسخ تشریحی هر سؤال را کامل بخوانید. (شاید که مطلبی جدید در پاسخ تشریحی سؤالات بیابید!)

از دیگران محترم و دانش‌آموزان عزیز درخواست می‌کنم هرگونه پیشنهاد و انتقاد خود را از طریق انتشارات یا سایت شخصی بنده با من در میان بگذارند تا در چاپ‌های بعد اصلاح کنم.

در پایان لازم می‌دانم تشکر فراوان کنم از:

- دانش‌آموزان مدارس انرژی اتمی، فرزانگان، ابوریحان، کوشش، مهدوی، روزبه، سلام، داشجو، نرجس، رشد دختران، مهرآین، علامه طباطبایی، فرشتگان، ندای زینب، فریده سلیمانی، خدیجه کبری، بهبودیان علامه، جامی، قلمچی (ساوه)، ایران زمین (اهواز)، اندیشه (اهواز)، فرست برابر (اصفهان)، بعثت (مشهد)، خاتمه، خیام (کرج)،

بحرالعلوم، شمیم نرگس و ... که با ارائه نظراتشان بر کیفیت کتاب افزودند.

لازم است تشکر بسیار کنم از: آقایان و خانم‌ها:

عبدالحمید رزاقی - سید جمال طباطبایی نژاد - اکبر یحیوی - امین یزدی زاده - اکرم صالحی‌نیا -
حمدی شفیعی - عباس نادری - وحید جمالی - محمد رضا فرهنگیان - کمال علیزاده - سعید ناصری - سجاد طباطبائیان - محمد هادی مؤمن‌زاده - علی میکائیل پور - هومن عیّاسی - بهروز محمودی - مهدی امینی -
سهراب فرهپور - حامد صابر - ابراهیم حیدری - وحید متینی - محسن نجاری - مهدی نکوبی - مرتضی کلاشلو -
حسن وسکری - حسن عادل خانی - محمد نیکبین - حمید رهنما - بهروز راعی - ...

آقایان و خانم‌ها رضا نحوی، بهرام اردلانی، سید قوام شفق، آرین روشنی تبریزی، محمد مهدی زین‌العابدین زاده، آرین توانی، هخامنش منصور زارع، امید صادقی، احسان حمیدی، سید سمیع مصطفوی، بنیامین قوجق، طه اصغری، علی اصغر عبدالکریبی، احمد تصویری، محمد حسین جوانمرد، علی مشایخ امیر حسین برقعی، علی ملکوتی‌راد، سروش ساده، سیاوش عالم‌زاده، سید محمد رضامیرهاشمی، مهیار خدادادی، امید کیهانی، نیلوفر ابراهیمی، هلیا طباطبایی، المیرا عزّتی، شایان طبیسان، علیرضا میرزای، هما شریف موسوی، فرید نادرخانی، سهراب درخشی، مهدیس احمدی، غزاله خراسانی نژاد، سپیده مرادی، نیلوفر جهرمی، کسری واجد سمیعی، ترمه اندرز، سید علی و کیلی، امیر سهیل گویاور، نسیم رضایی، سمانه مرادی کیان، نفیسه قیدر، سارا موسوی، یگانه صفحی پور، مجتبی استیری، کامیار بهروزی، سامان فکری، آرمان و کیل، طaha صباغیان، شایان شکیب، مریم درویشی، فاطمه سالمی، حسان مظاہری، پر هام الوانی، بردا نادری، سجاد بهرامیان، زهرا شاهنوش، کسری حسینی، درسا طالبی، اشتراخی، فاطمه هادی، عطیه زارع دار، فاطمه آگاه، سیناamasی، عطری اژدری، مونا نباتی، اشکان شجاعی، مازیار ظهیر، هومن ابراهیمی، ثنا شکرانه، هدیه الهی،

تینا صلواتی، علی عزیزی، گلناز رنجبر پازوکی، امیرضا اشرافی، فاطمه ملک محمدی، مروارید مشک علیزاده، هلیا میرهله‌ی، زهرا نادری، زینب زارع، نیما قره‌باغی، محمدعلی لطفی بهادرانی‌زاده، محمد صادق غیاثوند، عرفان توانایی، کامیاب جهانی، درصد موحد، فاطمه درخشانی، مهسا کریمی، مریم گرشاسبی، علی متّقی، سعید پیروزیان، علیرضا کریمی، مریم رنجران، مهسا بالاگلی، محراب تقی خواه، پریسا طهماسبی، حانیه گلزار، سپهر پورکنی، علیرضا ایروانی، کیمیا کوه فلاخ، پرستو مقدم، آنیتا خلف بیگی، درسا صائبی، سما قبری، نیکتا معالج، امیر اشرفی، مرضیه محمدبیگ، کیمیا خدایی، نیکتا همتی، محمدامین شالباف، محمدحسین باغان، نیکسا غزنوی، علیرضا بازویی، نفیسه کلانتری، عسل اسکوئی، کیمیا توکلی، شقایق سادات بطحائی، فرزانه محمودی، سید حسن ابوی، مهرنوش یوسفی، زهرا حسین زاده، علیرضا محسنیان، کیمیا درانی، کوثر قربان حسینی، فوژان ابراهیم زاده، مینا هراتی، پریسار ایومند، مهرناز قجری، محدثه مرادی، مهسا احمدی، زهرا جهاندلی، نگین نصیری، رومینا ظریف منصور، نازنین کریمی، هستی فدا کار، سارا فرمہین فراهانی، شقایق رحیم پور، درناشعبانی، مریم شفیعی، رزا زرکش، ساینامصلحی، نگین کاسپ بنواز، امیر دهقان، ارشیا هاشمی پور تفرشی، ایلیا سالک رحیمی، مصطفی مقالی، حمیدعلی مددی جهرمی، مهدی فرهادیان، ارسلان قاسمی، آوا معتمدی، یاسمن بزرگمهر، سعید حامدی نیا و رضا رمضان پور (تنها ۱۰٪ ادبیات کنکور ریاضی سال ۹۵) ... که در بازخوانی، ویرایش و اصلاح کتاب بnde را همراهی نمودند.

- مدیران و کارکنان انتشارات الگو که برای تولید و چاپ کتاب بسیار تلاش نمودند.

يا علی، مدد است

عبدالمحمدی

فهرست

● فصل اول «تکواز، واژه، واج»	
درسنامه	۲
سوالات چهارگزینه‌ای	۱۱
پاسخ‌های تشریحی	۳۱
● فصل دوم «ساختمان واژه»	
درسنامه	۶۰
سوالات چهارگزینه‌ای	۶۴
پاسخ‌های تشریحی	۹۰
● فصل سوم «نوع جمله»	
درسنامه	۱۱۴
سوالات چهارگزینه‌ای	۱۲۰
پاسخ‌های تشریحی	۱۷۳
● فصل چهارم «گروه اسمی»	
درسنامه	۲۰۶
سوالات چهارگزینه‌ای	۲۱۲
پاسخ‌های تشریحی	۲۳۲
● فصل پنجم «ویرایش»	
درسنامه	۲۵۲
سوالات چهارگزینه‌ای	۲۵۷
پاسخ‌های تشریحی	۲۷۲

۳۷۰	انواع «که»	۳۲۱	نامطابق‌های املایی
۳۷۱	انواع «را»	۳۲۲	بازگردانی، بازنویسی
۳۷۳	انواع «و»	۳۲۶	نظام معنایی زبان
۳۷۵	انواع «تا»	۳۲۹	شیوه‌های ساخت واژه‌های جدید
۳۷۶	انواع «مگر»	۳۳۱	رابطه‌ی معنایی کلمات
۳۷۷	انواع «هم»	۳۳۲	تشدید
۳۷۸	پاسخ‌های تشریحی	۳۳۳	نقش‌های تبعی
		۳۳۸	جمع مکسر
۴۱۲	آزمون‌های کلی زبان فارسی	۳۳۹	واژه‌های دوتلفظی
۴۳۱	ضمیمه کنکور سراسری	۳۴۰	نوشته‌های ادبی
		۳۴۲	تلفظ کلمات
		۳۴۳	طنزپردازی
		۳۴۶	فرآیند واجی
		۳۴۹	واژه‌های دخیل
		۳۵۰	مرجع‌شناسی
		۳۵۲	نقش‌های زبان
		۳۵۵	اسناد و نوشته‌های حقوقی
		۳۵۷	جملات پایه و پیرو
		۳۶۰	جا به جایی ضمیر
		۳۶۴	نقش‌بایی کلمات در شعر و نثر